Eduskunnan verojaosto – kuuleminen kaivosmineraaliveroesityksestä HE 127/2025 vp

Toimitusjohtaja Matti Hietanen

6.11.2025

Tänään käsiteltävät kysymykset

01	Suomi – Euroopan Kongo?
02	Miksi ehdotettu veromalli on huono?
03	Mitä veronkorotuksista seuraa?
04	Minkä valinnan teemme?

FINNISH MINERALS GROUP

Suomi – Euroopan Kongo?

“Isot, pahat, ulkomaiset kaivosyhtiöt…”

Kuka kerää hyödyt kaivoksista?

- **Mahdolliset osingot menevät ulkomaisessa omistuksessa Suomesta ulos**
- **Omistaminen edellyttää osaamista sekä huomattavaa rahoitus- ja riskinottokykyä**

Malmin bruttoarvon jakautuminen hankkeen eri vaiheisiin

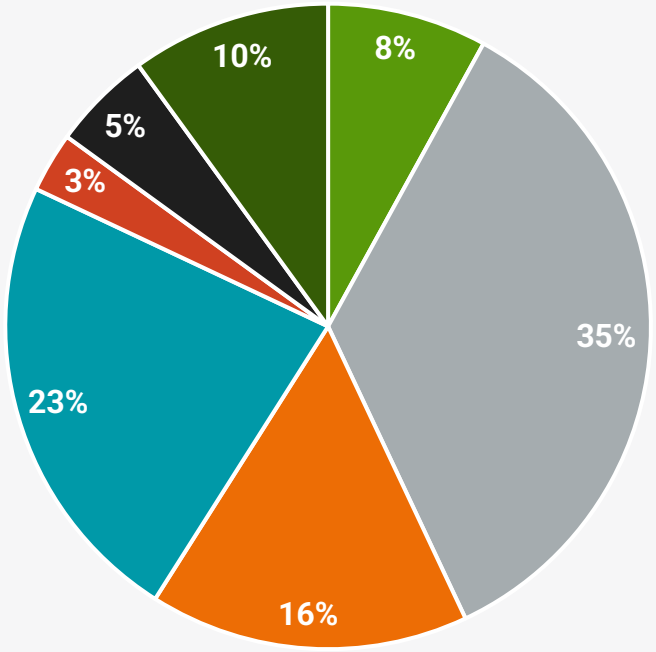

- **Saantitappiot**
  - Noin 75-90% mineraalisällöstä rikastuksessa talteen
- **Jatkojalostus**
  - Noin 60-80% arvosta kaivosyhtiölle
- **Investoinnit**
  - Työllistää ja tuottaa verotuloja suoraan ja välillisesti
- **Tuotanto**
  - Suoraan ja välillisesti työllistäviä ja verojatuloja synnyttäviä eriä:
    - Palkat sivukuluineen
    - Tarveaineet ja kunnossapito
    - Energia ja polttonesteet
    - Ostetut palvelut ja urakkakulut
- **Johto ja hallinto**
- **Malminetsintä**
- **Voitto ennen rahoitusta ja veroja**
  - Rahoituskustannusten osuus vaihtelee hankkeittain. Tyypillisesti huomattavat

“Raportissani olen analysoinut ulko- ja kotimaisen omistajuuden eroja, jossa johtopäätökset ovat, ettei omistajuudella ole kovinkaan suuria eroja. Tärkeintä on, että esiintymä on Suomessa ja sitä hyödynnetään, jolloin suurin osa sen lisäarvosta jää maahamme.”

Selvitysmies Tom Niemi, 2011

Lähde: Selvitysmies Tom Niemi, Kaivosrahoituksen selvitysmiestehtävä, TEM 2011

“Kaivosveron taso Suomessa on muita maita matalampi…”

Verotuksen taso Suomessa?

- **Eri maiden verojärjestelmät ovat kokonaisuutena hyvin erilaisia**
- **Malmin rikkaus ja hyödynnettävyys on huomioitava arvioitaessa tarkoituksenmukaista verotasoa**

Illustratiivinen

	Suomi	Ruotsi	Kanada	Australia
Veron nimi	Kaivosmineraali-vero	Ei varsinaista kaivosveroa	Provinssi-kohtainen	Osavaltiokohtainen
Veron taso	Metallit 0,6 → 2,5 % Muut mineraalit 0,20 → 0,60 €/tonni	Ei kaivosveroa, mineraalimaksu 0,2 %	Ontariossa 10–15% voitosta, Quebecissä 16–28 %	Esim. 1,5-7,5 % riippuen jalostus-asteesta
Veropohja	Metallin määrä ja arvo tai louhittu tonnimäärä	Louhitun malmin arvioitu markkina-arvo	Nettotulo tai voitto	Tuotannon määrä tai arvo
Verotuoton jako	Kunta 60 % → 20 %, valtio 40 % → 80 %	Maanomistaja 0,15 % ja valtio 0,05 %	Provinssit saavat verotuoton	Osavaltiot saavat rojaltit
Huomioita	Veron korotus ehdotettu vuodelle 2026	Koskee 2005 jälkeen perustettua kaivostoimintaa. Myös Suomessa maanomistajalle 0,15 % louhinta-korvaus	Verotus perustuu voittoon, vähennykset ja kannustimet lisäävät kilpailukykyä	Monimutkainen järjestelmä, verot ja rojaltit voivat olla neuvoteltuja sopimuksia. Keskeisiä tuotteita kivihiili ja rautamalmi – jatkojalostus vähäisempää

- ***”Eri maiden kaivos- ja mineraaliveromallit ovat muotoutuneet kansainvälisesti vertaillen hyvinkin erilaisiksi, minkä vuoksi esimerkiksi eri maissa sovellettavien verotasojen suora vertailu ei ole tarkoituksenmukaista”***
- ***”Myös mineraalivarojen määrä ja laatu sekä valtion mahdollisuudet edistää kaivostoimintaa alueellaan vaihtelevat merkittävästi maiden kesken.”***

Hallituksen esitys, kohta 5.2

“Kaivosteollisuus on likaista matalan arvonlisän alkutuotantoa…”

Miksi moderni kaivosteollisuus on arvokasta?

Liikenteen sähköistyminen

Strateginen autonomia ja puolustusteollisuus

Työpaikat, verotulot ja kasvu

Suomi menee aivan eri suuntaan kuin muut

Mitä muu maailma tekee?

U.S. Department of War

Office of Strategic Capital Announces First Loan Through DoD Agreement With MP Materials to Secure Critical Materials Supply Chain

China unveils sweeping rare-earth export controls to protect 'national security'

Rules come ahead of expected meeting this month between Donald Trump and Xi Jinping

Von der Leyen touts new plan to break reliance on China critical minerals

Australia's Sunrise Energy signs five-year scandium option with Lockheed Martin, shares jump

Rio Tinto and Canada Growth Fund announce transaction to advance Canadian production of scandium

Lithium, graphite, nickel… Europe relaunches its industrial strategy for critical raw materials, from extraction to recycling

Backgrounder: Canada unlocks 26 new investments and partnerships with 9 allied countries to secure critical minerals supply chains

United States–Japan Framework For Securing the Supply of Critical Minerals and Rare Earths through Mining and Processing

Commission announces Japan-inspired critical materials plan

German Government Initiates Raw Materials Fund

Ahead of APEC, Trump Signs Flurry of Bilateral Minerals Agreements on Asia Tour

How Europe is vying for rare earth independence from China

Miksi ehdotettu veromalli on huono?

Verorasitus olisi huomattavasti ymmärrettyä korkeampi

Miten ehdotettu kaivosmineraalivero toimii?

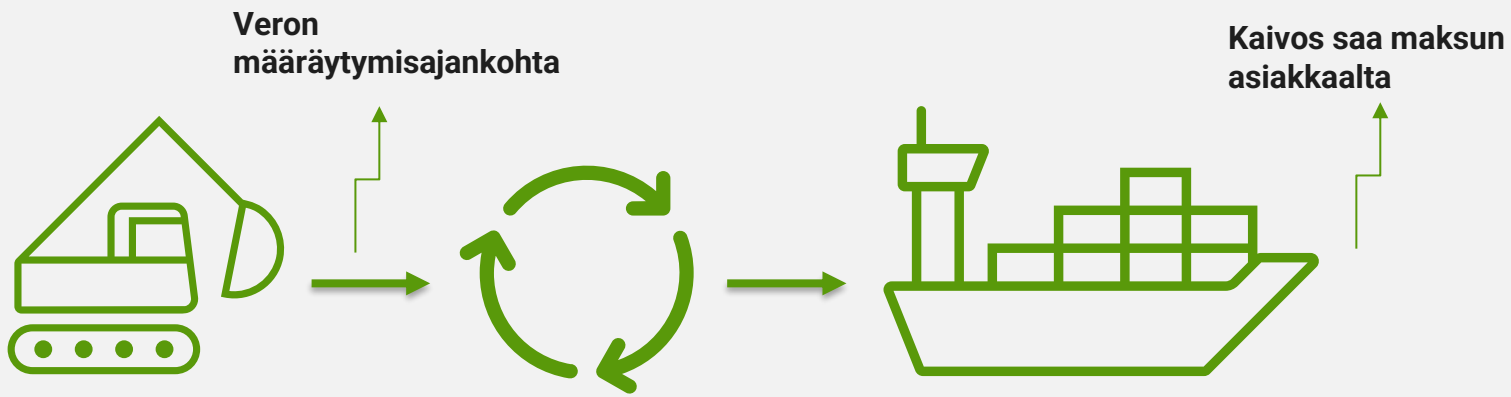

Malmin ja sivukiven kaivaminen

Malmin rikastus

- Malmin sisältämästä metallista saadaan talteen esim. 70 %
- Terrafamen kohdalla rikastus (bioliuotus) kestää useita vuosia

Toimitus asiakkaalle

- Kaivos saa metallisisällöstä esim. 70 % nettomaksun suhteessa “pörssihintaan”

Huomioita

- Kaivosmineraalivero ei huomioi malmin rikastukseen liittyvää hävikkiä
- Kaivos ei saa tuotteestaan ns. pörssihintaa, vaan ”maksaa” jatkojalostuksen kustannukset
- Oheisen esimerkin 70 % saanto ja 70 % nettomaksu tarkoittavat, että 49 % louhitusta malmista on maksullista – veroa maksetaan kuitenkin koko määrästä
- Kaivos saa maksun tuotteesta mahdollisesti vasta useamman vuoden päästä veron määräytymis-ajankohdasta – verotusarvo ja markkinahinta eriytyvät ja käyttöpääomavaatimukset kasvavat

Veromalli on esityksen isoin ongelma

Vero on kustannus ja siten vähentää malmin määrää

1. **Kaivosmineraalivero on kustannus, joten se vähentää automaattisesti malmin määrää**
2. **Samaan aikaan korotettavaksi aiottu kaivosten sähkövero vaikuttaa samalla tavalla**
3. **Kustannuksia ei voi siirtää tuotteiden hintoihin**
4. **Veronkorotukset siten vähentävät kaivosten vuotuista tuotantoa ja/tai lyhentävät elinkaarta**
5. **Tavoiteltu 57 milj. euron lisätuotto johtaa valtion ja kuntien verotulojen vähenemiseen**

+ ***”Kaivosmineraaliveroa kannettiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024, joten kaivosyhtiöt maksoivat kaivosmineraaliveroa ensimmäisen kerran maaliskuussa 2025.***
+ ***Kaivosmineraaliveron vaikutuksia kaivostoimintaan Suomessa on siten tässä vaiheessa liian aikaista arvioida”***

Hallituksen esitys, kohta 2.3

FINNISH MINERALS GROUP

Mitä veronkorotuksista seuraa?

Terrafame on suurin kaivosmineraaliveron maksaja

Veronkorotukset iskevät erityisen lujaa Terrafameen

- Korotutetu verot vastaavat yli 10 % Terrafamen kaivostoiminnan kustannuksista ja noin 100 % tämän vuoden käyttökatteesta
- Nikkelin hinnan pitäisi nousta noin 1.300 dollaria/tonni, jotta veronkorotukset tulisivat kompensoiduiksi
- Terrafame arvioi parhaillaan louhintamäärän pienentämistä toistaiseksi
- Verotuksen nosto vaarantaa kannattavuuden, rahoitettavuuden ja toiminnan jatkamisen edellytykset

Kaivosten sähköveron ja kaivosmineraaliveron korotukset

Terrafamen maksama kaivos-mineraalivero, milj. euroa

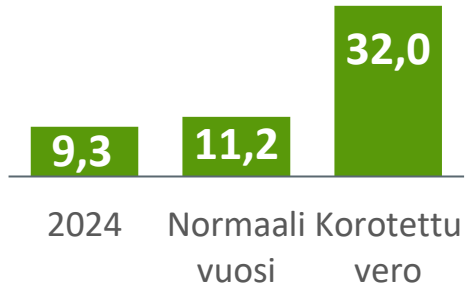

Korotettu vero vastaa 10 % Terrafamen kuluista ja 100 % käyttökatteesta.

Terrafamen maksama sähkövero, milj. euroa

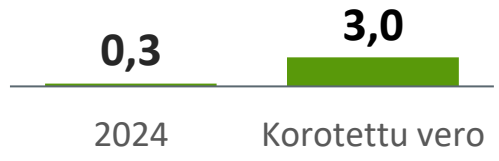

Sähköveron suuruus nousee kymmenkertaiseksi.

Keliberin 783 MEUR investointi litiumtuotantoon on pian valmis

Verot voivat vaikuttaa Keliberin käynnistykseen

- Esitetyt verot vastaisivat Keliberin kohdalla noin 15 % kaivoksen kustannuksista
- Keliberillä on viisi esiintymää. Alustavan arvion mukaan veronkorotukset tekevät kolmesta pienimmästä esiintymästä (Länttä, Outovesi, Emmes) hyödyntämiskelvottomia
- FMG ja Keliberin pääomistaja Sibanye-Stillwater harkitsevat parhaillaan käynnistetäänkö Keliberin toiminnan ylösajo rakennustöiden valmistuessa vai jäädäänkö odottamaan litiumin hinnannousua

Verotuksen epävarmuus vaikuttaa edellyksiin investoida hankekehitykseen

Soklin jatkovalmistelusta päätetään nyt

- FMG on parhaillaan valmistelemassa päätöstä edetä Soklin osalta seuraavaan hankekehitysvaiheeseen
- Päätös perustuu olennaisesti arvioon edellytyksistä toteuttaa hanke vastuullisesti sekä arvioon taloudellisesta kannattavuudesta
- Kaivoshankkeet ovat pitkiä ja on huomattava, että **nyt tehtävillä veroratkaisuilla on merkittäviä vaikutuksia myös vasta vuosien päästä tulevien hankkeiden valmisteluun**
- Lisäksi **epävarmuus myöhemmistä veroratkaisuista vaikuttaa edellytyksiin investoida hankekehitykseen**

Soklin potentiaali tuottaa Euroopan tarvitsemia raaka-aineita suhteessa 2030 tasoon

Soklin illustratiivinen aikataulu

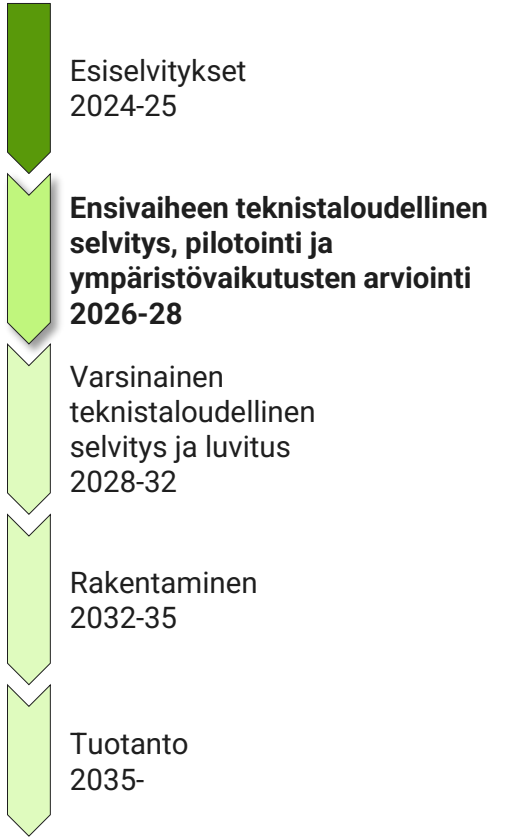

Valtio menettää verotuottoja ja omistaja-arvoa

Onko tämä todella se mitä poliittisesti halutaan?

Esimerkkinä Terrafame

Terrafamen toiminnasta palautuu yhteiskunnalle veroina

230 milj. euroa vuodessa[1]

- Pelkästään vuonna 2023 Terrafamen toimintaan liittyneet verot olivat lähes puolet yhtiön valtiolta saamien pääomituksien määrästä
- Yhtiön aluetaloudelliset vaikutukset ovat yli 500 miljoonaa euroa vuodessa[2]

+ Verojen nosto kääntyy valtion kannalta negatiiviseksi
+ Terrafamen toiminta-aika supistuu 4-8 vuodella, jonka myötä **verotulot vähenevät noin 1-2 miljardia**
+ Veronkorotus vaikuttaa **Terrafamen omistaja-arvoon** sekä toiminnan supistumisen että nettokassavirran pienenemisen kautta

Kaikki edellä käsillyt kaivokset tuottavat EU:n strategisiksi määrittelemiä raaka-aineita

1) Ramboll Finland, akkukemikaalitehtaan ympäristövaikutusten arvionti 2018, 2) Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 4/2024

FINNISH
MINERALS
GROUP
Minkä valinnan teemme?

Huonosti valmisteltu esitys aiheuttaa ennakoimattomia vaikutuksia

Nyt tarvitaan rohkeutta korjata tilanne ajoissa

Miten veronkorotukset vaikuttavat kaivosten toimintaan?

1. Kaivosveron nelinkertaistaminen ja sähköveron 45-kertaistaminen ovat lisäkustannuksia, joita ei saa siirrettyä hintoihin
2. Malmin määrä vähenee, kaivosten toiminta-aika lyhenee

Mitä tästä seuraa?

1. Valtion ja kuntien verotulot vähenevät
2. Negatiivinen BKT-vaikutus
3. Työttömyys kasvaa
4. Haitta vihreän siirtymän tavoitteille
5. Haitta EU:n strategiselle autonomialle
6. Epävarmuutta Suomesta toimintaympäristönä

Valitsemmeko nämä seuraamukset?

“Emme” → Valmistellaan uusi veromalli, joka turvaa valtion ja kuntien fiskaaliset tarpeet ja varmistaa alan toimintaedellytykset

“Valitsemme” → Mennään esityksen mukaisesti eteenpäin

10
YEARS
FINNISH
MINERALS
GROUP
2015–2025